

TARTU ANNELINNA GÜMNAASIUMI INIMESEÕPETUSE AINEKAVA GÜMNAASIUMIASTMELE

Inimeseõpetuse kursuses keskendutakse psühholoogia põhiliste uurimismeetodite ja seaduspärasuste õppimisele, õpilased saavad aru teaduse sisust. Õppetegevuse valikul lähtutakse psühholoogia üldisest eesmärgist, et toetada õpilase isiksuse arenemisele ning sotsialiseerumisele kaasa aitavate teadmiste, oskuste ja hoiakute kujunemist. Kursus aitab tunnetada, mõtestada ja analüüsida olemasolevate kogemuste alusel oma rolli ühiskonnas ning arendada vastutustunnet enda valikute eest nii üksikuna kui ka ühiskonnas. Kursuse läbimine toetab võimet ennast ja kaasinimesi paremini mõista ja nendega arvestada.

Teistest õppeainetest on kursus seotud loodusainete ja teiste sotsiaalvaldkonna ainetega.

KOOLIASTME LÕPUKS TAOTLETAVAD TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

- kursuse lõpetaja teab psühholoogias kasutatavaid uurimismeetodeid ning eristab teaduslikku teadmist tavateadmistest;
- mõistab inimese taju, tähelepanu, mälu, õppimise, mõtlemise, emotsioonide, motivatsiooni, vaimsete võimete ja suhtlusprotsesside põhilisi seaduspärasusi ning suudab neid märgata enda ja teiste käitumises;
- mõistab psühholoogiaalaste teadmiste rakendamise võimalusi igapäevaelus.

HINDAMISE ALUSED

Kooliastme hinne kujuneb 1 kursuse tulemusena statsionaarses õppekavas. Kursuse hinne arvestuslike ja jooksvate hinnete tulemusena, mis ei ole kursuse jooksul väljapandud hinnete aritmeetiline keskmine.

Kursusehinne kujunemist tutvustab õpetaja iga kursuse algul.

Arvestuslike hinnete hulka kuuluvad:

- kontrolltööde hinded, mida hinnatakse numbriliste hinnetega 0-5 (vt TAGi gümnaasiumi õppekava paragrahv 3);
- jooksvad hinded suuliste ja kirjalike (sh individuaal- ja rühmatööde eest) vastuste eest, mida hinnatakse numbriliste hinnetega;
- klassitöös osalemine nt tunnis aktiivne vastamine, ülesannete lahendamine. Vähemalt rahuldava kursusehinne saamiseks on vaja sooritada kõik kontrolltööd.

ÕPPESISU

Teema	Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus
Psühholoogia teadus 5 tundi	Psühholoogia kui teadus. Teaduslik psühholoogia ja rahvapsühholoogia. Psühholoogia uurimismeetodid. Psühholoogia harud ja seos teiste teadustega.	Õpilane: kirjeldab teadusliku psühholoogia ja rahvapsühholoogia erinevusi; eristab psühholoogia põhilisi harusid ning mõistab seoseid teiste teadustega; teab psühholoogia põhilisi uurimismeetodeid (kirjeldavad, korrelatiivsed, eksperimentaalsed) ning toob näiteid psühholoogia teaduslike uurimuste kohta; väärtustab	Õppetegevust kavandades ja korraldades: 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega; taotletakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas, jaotub kursuse ulatuses ühtlaselt; võimaldatakse õppida individuaalselt ja üheskoos teistega, et toetada

		psühholoogiliste nähtuste seletamisel teaduslikku käsitlust.	õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks.
Tunnetuse ja tegevuse bioloogiline alus 3 tundi	Inimese närvisüsteem: perifeerne ja kesknärvi süsteem. Närviraku ehitus ja talitus. Meeleelundid ja aistingud.	kirjeldab inimese perifeerse ja kesknärvisüsteemi ehitust ning talitlust; kirjeldab närviraku ehitust ja talitlust; selgitab meelelise tunnetuse olemust ja liigitab aistinguid, tuues näiteid igapäevaelust.	kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust, aitavad õpitut süvitsi mõista ning suurendavad õpimotivatsiooni.
Taju ja tähelepanu 3 tundi	Taju ja selle omadused. Tajukujundi tekkimine. Tajuliigid.	teab, kuidas võivad taju omadused (piirid, kujunemise aeg, kestus, püsivus, ruumiline ja ajaline vastasmõju) mõjutada tajukujundi tekkimist; kirjeldab ja toob näiteid tajuliikide (sügavus-, liikumis- ja ruumitaju) kohta; eristab tahtlikku ja tahtmatut tähelepanu ning kirjeldab nende mõju oma õpitegevusele.	rakendatakse nüüdisaegseid kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ja vahendeid laiendatakse õpikeskkonda: näiteks arvutiklass, asutused, muuseumid, näitused.
Mälu 3 tundi	Mälu. Töömälu ja pikaajaline mälu. Episoodiline, semantiline ja protseduuriline mälu. Mäluprotsessid: salvestamine, meenutamine, unustamine.	kirjeldab töömälu ja pikaajalist mälu ning toob näiteid nende olemasolu kohta, toetudes teaduslikule käsitlusele; kirjeldab ja toob isiklikest kogemustest näiteid episoodilise, semantilise ja protseduurilise mälu kohta; kirjeldab tähelepanu, infotöötuse sügavuse ja info kokkupakkimise mõju informatsiooni salvestamisele mälus.	
Õppimine 2 tundi	Õppimine, teadmised ja oskused. Õppimise viisid: harjumine, tingimine, sotsiaalne õppimine, teadmiste konstrueerimine.	teab, mis on õppimine, ning selgitab, kuidas omandatakse teadmisi ja oskusi; teab ja kirjeldab erinevaid õppimise viise: harjumine, tingimine, sotsiaalne õppimine, teadmiste konstrueerimine; toob näiteid õppimise viiside rakendumise kohta õpitegevustes ning oskab analüüsida oma õpitegevusi.	
Mõtlemine 3 tundi	Mõtlemine. Mõtlemise elemendid. Keel ja mõtlemine. Probleemide lahendamine ja	eristab ja kirjeldab mõtlemise elemente (kujundeid, mõisteid ja skeeme) ning selgitab keele ja mõtlemise seoseid; teab probleemide	

	loov mõtlemine.	lahendamise etappe ja takistusi probleemide lahendamisel, tuues näiteid protsessi kirjelduse ja takistuste kohta; kirjeldab teadmiste ja kogemuste mõju probleemide lahendamisele ning loovale mõtlemisele.	
Emotsioonid ja motivatsioon 3 tundi	Emotsioon. Emotsiooni komponendid. Põhiemotsioonid ja emotsioonid väljendamine. Vajadused, eesmärgid ja motivatsioon. Bioloogiline ja kultuuriline motivatsioon.	teab, mis on emotsioon ja millised on põhiemotsioonid, ning kirjeldab, kuidas emotsioonid väljenduvad füsioloogiliselt, tunnetuslikult ja käitumises; väärtustab emotsioonide väljendusviise, mis ei kahjusta ennast ega teisi, ning demonstreerib neid õpituatsioonis; selgitab vajaduste, eesmärkide ja motivatsiooni seoseid; demonstreerib õpituatsioonis oskust seada lühi- ja pikaajalisi eesmärke ning planeerida nende saavutamiseks vajalikke tegevusi.	
Individuaalsed erinevused 3 tundi	Isiksus, isiksuseomadused. Isiksuse bioloogilised alused. Vaimsed võimed: üldvõimekus ja erivõimekused. IQ. Individuaalsed erinevused.	kirjeldab isiksuse viiefaktorilist käsitlust, tuues selle kohta näiteid; selgitab pärilikkuse ja keskkonna osa isiksuseomaduste kujunemises; teab isiksuseomaduste mõõtmise põhilisi meetodeid psühholoogias; toob näiteid üld- ja erivõimekuse väljendumise ning rakendamise võimaluste kohta inimestel; selgitab intelligentsuskoefitsiendi tähendust;	
Sotsiaalsed protsessid 6 tundi	Sotsiaalne taj. Esmamulje, eelarvamused, stereotüübid. Rühmaprotsessid – sünergia, vastutuse hajumine, konformsus rühmamõtlemine.	analüüsib, kuidas esmamulje, eelarvamused ja stereotüübid mõjutavad inimeste sotsiaalset taju, ning toob selle kohta näiteid; analüüsib rühmas toimuvate protsesside (sünergia, vastutuse hajumise, konformsuse, rühmamõtlemise) mõju inimese käitumisele, seostades seda igapäevaeluga; väärtustab vajadust seista vastu rühmasurvele, mis õhutab ennast ja teisi kahjustavalt käituma.	
Psühholoogia	Psühholoogi	selgitab psühholoogi tööd eri	

rakendused 3 tundi	elukutse ja psühholoogia rakendused. Psühholoogia teadmiste rakendamine igapäevaelus.	valdkondades ning teadvustab eetilisi printsiipe psühholoogias; mõista psühholoogiateadmiste olulisust ning väärtuslikkust enda ja teiste käitumise seletamisel.	
-------------------------------------	---	--	--